حمد الله على الايادي

بيان معلومات قوله داود اخفردن بسم الله الرحمن الرحيم
ايده ابتداء حقيقيدر اگر سبب مقدم
معلوم اولورسه لغتده حلزمع و تكدر و اصطلاحده متلكيه كوله او جدر سبب حقيقيدر اگر سبب مؤخر
وسبب موجود اولورسه ظاهر احق تعالی ذاتی كبی حلا موجود اندر عقلندر و سبب حقيقيدر و حقيقت صفات
تلشه تعلقاتی كبی و سبب ظاهر ايدر اگر سبب عادتا لازم اولورسه اگل كبی شبع نسبت ايله و شرب
كبی بر نسبت ايله و سبب مخفيدر اگر سبب مسببده يا حكم اقتضا ايدر ايسه تعلم كبی عالم و لغه نسبت
ايله و ثياب كبی قزمغه نسبت ايله نفر او واعتقاد معلوم اولدی بر لفظ بر غيرده اولی واو زرينه اولور
اولسه اوجی احتمال وار اگر نفي قيده راجع يا خود مقيده راجع يا خود مجموعه راجع اولور واو تكليف عالمدر
واصلو مثالليري ما جاءني زيد راكبا يعنی كلدي راكب دگل ايدي يا خود كلدي راكب ايدي يا خود نه كلدي و نه
ركب ايدي راكبدر و كلام ده نفی اولسه و فقره قيد كله احتمال ايدر قيد نفی راجعدر حالی ما تستقنه اعطاء اگر
معلوم اولدی كه مصدر لغتده محل صدور يا خود زمان صدور ريا نفس صدور و اصطلاحده اسم للحدث الجاری علی
الفعلدر يعنی فعلدن مشتق منصوب ذكر اولنه و فعلی تأكيد ايده يا خود عدد نه يا خود نوعنی بيان ايده و انلك انواع
مصدر اوج در مصدر مؤكد و مصدر عددی و مصدر نوعيدر وهر بريسی داخی ايكيدر مصدر مبنی للفاعل و مصدر
مبنی للمفعولدر زيرا اگر معلومك مصدري اولورسه فاعل ايله قائم اولورايسه مصدر مبنی للفاعلدر اگر مجهولك
مصدري اولوب نائب فاعل ايله قائم اولورسه مصدر مبنی للمفعولدر و مشهور اولان بودر كه مصدر مبنی
للمفعول متعدينك مجهولي مصدريدر اولماز و تحقيق ده بودر كه لازمده دخی اولور اگر لازمك مجهولی مصدر
معلوم اولدی كه مصدر مبنی منعقد بيدان ايسه فاعلينه
معهود نسبت اولنورايسه قيام و قعود كبی مفهوم منه شيع
ياخود مفعولينه مضاف اولور و مبنی للمفعول دائما مفعولنه مضاف اولور و لازمدن مبنی للفاعل دائما
فاعلنه مضاف اولور معلوم اولدی كه اوج مذهب وار در بعضيسی كوره ماهيت مطلقه موضوعدر
يعنی لا بشرط شیء و بعضيسی كوره ماهيت مع الواحده موضوعدر بشرط شیء و بعضيسی كوره اگر حقا ايله جزئي بينده
مشترك اولورايسه ماهيت مع الواحده موضوعدر نكره و معرفه كبی اگر حقا ايله جزئي بينده مشترك ايسه
ماهيت مطلقه موضوعدر نكره كبی معلوم اولدی كه اوج مذهب وار در اولكيسی اسم جنس ماهيت مطلقه
موضوعدر قليله و كثيره شامللدر و جمعده و تثنيه ده عددی يا نوعی قصد اولنورايسه و ايكنجيسی اسم جنس
ماهيت مع الواحده موضوعدر كثيره شمولي ايچون قدر انلوك ايچون بو كلمه در نكره موضوعدر دخی در تثنيه ده
و جمعده افراد قصد اولنور جمعه و تثنيه جنسا جائز وار در اوچنجيسی بعضيسی ماهيت مطلقه موضوعدر تراب
ما نعوا نار و جميع مصادر مؤكده كبی و بعضيسی ماهيت مع الواحده موضوعدر رجل و فرس و حمار بقر و جميع

و بنی معلوم اولدی كه يا اگر مصدر
مبنی للفاعل فاعلنه منعقد ايسه اگر
و يا اگر مبنی للمفعول مفعولنه
منعقدر [illegible] فاعلی [illegible]
و حروف ريلد [illegible] اولسا مصدر
اوله [illegible] كبی [illegible]
كوره [illegible]
منه

و جميع مصادر عدديه كبی و حقوقه بودر تكلم و انه افعل يا مرحوم در حاشيه سنده اختيار ابتدی
ده اولوب ظرفيه مجازيه در و ظرفيه مجازيه ده فيه استعمال استعاره تبعيه طريقله در مثلا
فيها معنای حقيقيسی ظرفيه جزئيه در زيد في الدار ده دار زيده اشتمالی كبی و معنی حقيقيسيلك متعلق
ظرفيه كليه در مثل زمان يا مكان [illegible] اشتمالی كبی و معنايه مجازيسی شمول عموم جزئي در نطق
قسم اولده اشتمالی كبی و معنايه مجازيسی تلك متعلق شمول عموم كليدر و بونده حكم ما شمول العموم كليه نسبت ايتدی
ظرفيه كليه بی و تجوز ده ظرفيه كليه بی استعاره ايتدی شمول عموم كليه ده و بوندن و آلت سيله ظرفيه جزئيه و ضع
اولنان فی يه استعاره ايتدی شمول عموم جزئيه ده اختيار ده فرقه ميل قوی سبيدر و توجه تامدر
و انده مشهور دورت مذهب وار در اولكيسی جبريه مخصه طائفه سنك مذهب باطلدر زعم ايدرلر كه عبدده
اصلا ميل و توجه يوقدر و ميل قدرت ده بوقدر كلفت ميل قوی و هوا يسه و جمادنه و آيات و احاديث مخالفه
قطعيه ايله مخالفدر و انلك ايچون قول مختارده كمدر و ايكنجيسی قدريه مخصه يعنی معتزله طائفه سنك مذهبی
باطلدر زيرا زعم ايدرلر كه عبدلر ميلده مستقلدر و او ميل اوزرينه ترتب ايدن احوال اختيار يله اگور
قدرت حادثه ايله خالقدر و بو دخی آياته مخالفت قطعيه ايله مخالفدر و انلك ايچون بونلر معتزله ايچون
محققينك جمهوری تكفير ايدرلر و اوچنجيسی اشاعره لرك مذهب ضعيفدر زيرا انلر زعم ايدرلر او ميل
وار در و او ميلده اصلا بر علاقه بوقدر و انه الله تعالی خالقدر ارادتمزده خالق اولمز كبی و بو ده فعله
و نقل و وهمه و وجدانه و علم قوانجله آياتی ما حادثه مخالفدر زيرا حقيقتده جبر محض ايله بونلر جوقا فرقی
بوقدر دورد نجيسی ما تريديه محققينك مذهبی حقدر كه ديرلر كه او ميل قوی معنايه مصدريه و امر انتزاعی
اعتباری عقلی حقيقيدر و انلر مخلوقيه شاننده دگلدر و موجود ايله معدوم بينده واسطه در زيرا اگر
معدوم اولسه جبر محض لازم گلور باطلدر و اگر موجود اولسه قدر محض يا جبر متوسط لازم گلور كه باطلدر
و اگر موجود اولسه مخلوق لازم و اگر عبده خالق دينلرايسه قدر و اعتزال لازم گلور و اگر خالق الله تعالی دينلر
متوسط لازم گلور لوازم ميلانی اوجيده باطلدر تكلم تونجيده بيان اولنوب و حل و عقده باطلدر و ما تريديه حق
اولوب و خدا ظاهر اولدی اختيار لغتده اولدی ايكي معناسي وار در بريسی افعلدر و بريسی اعم در حقيقت
معناسي كون الفاعل بحيث يصح عنه الفعل والترك در و اعم معناسي كون الفاعل بحيث ان شاء فعل و ان لم يشأ
لم يفعلدر و عند المتكلمين الله تعالی ايكی معنايه گوره ده فاعل مختاردر زيرا زعم ايدرلر كه فعل و انقلاب بيغي اعلاه
مشتبه دخی دلو انلر زعم ايدرلر لكن يشاء و يفعلدر و حقيقتده واجب تعالی به فاعل موجبدر درلر كه
زيرا اثبات صفتی انكار ايدرلر و هو اتبه ذاتيله فاعلدر درلر و بلكه انشاء به انه توجه ذاته للفعل بلا اختيار

و اگر موجود اولسه مخلوق لازم

و حكايه گوره او بكر معنا
گوره فاعل مختار دگلدر و
معنايه گوره فاعل [illegible]
سي

٤٥

معناسی وبرر روبنه حقیقتده اختیار جزئی التوجه القوی نحو توجیه القدرة الی ایقاع الفعل الجزئی اولی الکف
عنه در قدرت عبد ایکی معنایه کلور بریسی صفت حقیقیه در که قوت موجوده در عبد حال فعلده دوام
ایجاد قدرة مع الفعلدر قبل الفعل دکلدر نتکیم معتزله اویله زعم ایتدیلر و مشهور ده بودر و امام اعظم دن بر قول ده
قدرة مع الفعل دیو وارد اولمشدر نتکیم سعد الدین شرح عقایدده بیان ایتدیلر و بریسی ده صفت اعتباریه در
که سلامة الآلات والاسباب در در بو البته قبل الفعلدر و صحت تکلیف مشهور ده اعتماد اکا توقف ایدر
و اصح [illegible] بونی ایکیه تقسیم ایتدیلر قدرت ممکنه در که استطاعتک ادناسیدر و قدرت میسره در که
استطاعتک اعلاسیدر ایسه ان الله علی کل شیء قدیر علی قدیر دکلدر لکن ایکی تعلقی واردر بریسی ازلیدر که ازلده
جمله موجودات ذاتیه و صفاتیه [illegible] و معدوم [illegible] ایله تعلق ایدر و انلر حادث اولوب
و انلر منحصره اولان مفهومات کلیه لری بیلور یا خود صور [illegible] موجوده ایله بیلور یا خود [illegible] کیفیت
ایله بیلور و کنه بیلمیوز [illegible] حقنده بو [illegible] در نتکیم [illegible] دکلدر و بریسی [illegible]
که لایزالده [illegible] بولنان [illegible] تعلق ایدر و بو ایکی تعلقده حقیقتده قدیم و حادث دینلمز
زیرا قدیم و حادث موجود فی الخارجه [illegible] تعلق [illegible] معنا [illegible] و اعتباری حقیقتده خارجده
وجودی یوقدر [illegible] حقیقتده حال [illegible] [illegible] معلوم علمه تابع دکلدر دیمک
معلوم واقعده نه شکلده واقع اوله [illegible] علم اویله تعلق ایدر و الا علم [illegible] علمده تعلقنده موقوف
دکلدر دیو بیله اولور [illegible] الله تعالی ازلده جمله اشیایی بیلمسنده عباد افعال اختیاریه سنده جبر لازم
کلمز زیرا [illegible] فلان [illegible] فلان فعلی اختیار ایله ترک ایده جکدر و بنده خلق [illegible]
جکدر [illegible] [illegible] مور بوجه
دکلدر [illegible] مذهب [illegible] دکلدر [illegible] زعم ایدرلر که
[illegible] زیرا الله تعالی [illegible] کمال [illegible] و جمله ذاتنه لایق اولان کمالات حقیقیه ایله
و کمالات اعتباریه ایله ازلده حقیقیه یا اعتباریه [illegible] زعم ایدرلر که الله تعالی فاعل [illegible]
فاعل موجب [illegible] و معتزله [illegible] بالاغراض در و زعم ایدرلر که اغراض الله [illegible]
فعلی و حکمی ایجاب ایدر زیرا عباده انتفاع اوله الله تعالی اوزرینه واجبدر زعم ایدرلر و ماتریدیه [illegible]
[illegible] بالاغراض در و معلله بمصالح العباد دیمک [illegible] معتزله [illegible] او [illegible] لازم
کلمز زیرا [illegible] اغراض الله اوزرینه فعلی و حکمی ایجاب [illegible] ترک [illegible]
الله [illegible] راجع اولوب عباده اولمیدی [illegible] و اجب [illegible] که [illegible] وجودی ذاتنه لازم

اقتران قاعده و تعقل الفعل حصول [illegible] حصول [illegible] در

فلان [illegible] فعلی اختیار ایله شویله اشلیه جکدر و بنده انی خلق ایده جکدر

لازم و مقتضی ذاتی اوله انفکاکی بر وجهله جائز اولمیه واجب تعالی کبی و مختاره [illegible] صفات ذاتیه لری کبی و ممتنع شول
معلومدر که انک عدمی ذات فرضیه [illegible] لازم [illegible] و مقتضای ذات فرضیسی اوله انفکاکی دایما بر وجهله جائز
اولمیه شریک الباری کبی و دور و تسلسل کبی و ممکن شول معلومدر که انک وجودی و عدمی ذاتنه لازم و مقتضی ذاتی
اولمیه و هر برینک انفکاکی جائز اوله جمله ممکنات کبی [illegible] واجب بالذات و ممکن بالذات [illegible]
که غیر [illegible] لازم اولانه واجب بالغیر درلر و عدمی [illegible] ممتنع اولانه ممتنع بالغیر درلر و [illegible] وجود و عدم
اقتضا ایدر [illegible] ممکن بالغیر درلر [illegible] اشاره به کوره جمله [illegible]
[illegible] الله و [illegible] الطلاق [illegible] بزه [illegible] زوما [illegible] کوره و امام ابو بکر
باقلانی [illegible] کوره [illegible] ایهام ایدر [illegible] توقیفیدر [illegible] عارف [illegible] طبیب کبی و اکثر [illegible] ایهام [illegible]
توقیفیه دکلدر و اجماع [illegible] موجود [illegible] کبی [illegible] توقیفیه در و صفت [illegible]
توقیفیه دکلدر [illegible] حقیقته کوره [illegible] توقیفیه [illegible] توقیفیه دکلدر
[illegible] صفات حقیقیه در که خارجده حقیقیه موجوده
اولوب ذات باری ایله حقیقة قائمدرلر [illegible] صفات اعتباریه در که عقل عندنده معتبر اولوب
ذاتیه باری ایله اعتبار [illegible] دکلدر [illegible] حقیقیه صفات ذاتیه و ثبوتیه و معانیه دخی دیرلر [illegible] حیاتدر که بر
بر شیئه تعلق ایتمز [illegible] علمدر که ازلده جمله موجوداته تعلق و معدوم [illegible] و ممتنعاته تعلق ایدر [illegible]
و لایزالده جمله موجوداته [illegible] وجودنده تعلق ایدر [illegible] که لایزالده [illegible] تعلق ایدر [illegible]
[illegible] که لایزالده [illegible] تعلق ایدر و [illegible] که لایزالده مختارده موجودی
وجوده یا معدوم [illegible] تخصیصه تعلق ایدر [illegible] قدرتدر که لایزالده موجودی وجوده یا معدوم [illegible]
[illegible] تعلق ایدر [illegible] تکویندر که لایزالده بالفعل وجوده یا عدمه بلکه موجوده یا معدومه تعلق ایدر
[illegible] تکوین نفی ایجاده [illegible] عبارتدر قلوب [illegible] الازمه قلولر [illegible] انکار ایتدیلر [illegible]
[illegible] که لایزالده الفاظ قرآنیه معانی قرآنیه [illegible]
ترتیبه تعلق ایدر [illegible] صفت [illegible] وجود [illegible] صفات سلبیه در که قدم بقا قیام بنفسه و
مخالفة للحوادث [illegible] سلبیه [illegible] سلبیه [illegible] صفات معنویه در که [illegible]
صفات ذاتیه [illegible] لازمه [illegible] اوله [illegible] حقیقیه اولان [illegible] لازمه [illegible] باقیدر
[illegible] تعلقاتندن حاصل اولان ایجاد و احیا و اماته [illegible] صفات فعلیه درلر [illegible]
ایجاد [illegible] قدیم و حادث [illegible] موجود فی الخارج اولماد [illegible] قدیم و حادث [illegible]

الخارجة اقسامه ندر الله تعالى الشامل صفات ذاتية لذاته اضافية او نزلي حكما به كعلم ومعتزلية كوله فاتنا
جنيد رحمه صفات ذاتيه وهو يد بكيو الله تعالى ذاته ذات قدرة بدير علم مثلا ذاته علم وقدرة وارادة صانع العالم
اولا وبخ جنيد ده بحكم بحمده ودير لمر دوات بعدا الانكشاف انبا، اولا بخ جنيد نعلم دير او بارادة بعد ناه
قبل الوجود اليه والكيو ذ دير اركم ذاتيلة جيود ذاتيلة عالم دار دير لمر وجمهور مشلية كوله كه ماتريدية ايرينه اشاعره
ايرينه محققين بو دافعي اندمه داخلين دير مر ذاتلق غير يدر زيرا سكر صفات حقيقيه برذاته حقيقيه نك عينه او طمق
بداهة تعالى در واناوه ايرينه جمهور ايرينه كوله لاعين ولا غير در وحالا تا سلف بينده مشهور حمود بو در
ولكن اناوه ايره تناقض لازم كلور وجوابنده در اركه بزم لاغير ديدمز اما ديمز ذاتندن اصلا منفك اولمز كلور
ونزاع نزاع لفظيدر صفات ذاتيه در اصلا ذاتيه اضافيه ماتريديه ايره كوله واجبانه بالذات در الله تعالى ذاتنك اصلا
صاوره كلور وانناوه ايره كوله ممكنانه بالذات واجبانه بالغير در الله تعالى ذاتنك ايجابا صاوره در ديمز لمر وآخريه كوله
اختيارا صاوره او لمقدره جائز در ديمز لمر وكن اختيارا كه صفات امور ينه تقدم يه تقدم ذاتيدر ازلده صادر حمود زصفات لازم
كلمز ايسه كه تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا ماتريديه ايدر لمر الاه حقين وجود نده بر والاهمدوم متعلق ايدر لمر
دينلو ايسه ديمز كه جمهور محققين كوله لاغير الاه موجوده حيه وجود نده متعلق ايدر لمر كيفي نمز آيات الله تعالى ومقدرات
الله غير محصوره نوعدن اصلا خارج غير شاهيد ديمز لمر وبعضلر كوله صفات جلالنده وصفاتيه اختياريه ازليده
جملة معدوم ماتعلق ايتمديلر كن حوادث وقت حدوث فلانده بلوغنه نزلية بوكا دليل آيات الله ومعلومات
الله كبي ايكيچي يه ينه غير شاهيد ديمز لمر وقول اكثر معتزله ده غير شاهيد ديمز لمر فقط تنبيه صحيح بلوب صحيح كذا ايكي صفاتيه واردير
واردير لمر بر سبب ايجاد بلا موجود ديكلدر وبو حمنا اتفاقا محالدر وبر سبده اختيار بلا داع ديكلدر وبو ده حكما به
كوره محالدر زيرا زعم ايدر لمر كه فاعل مختار داعيه نزوع ايتدكده اولا اول فعلده وجهتا يله تصور ايتديكي كبي اول
خلوده معدما فائدة تا ثم تعدد يجا الله ايدر لمر والا اول فعلده نزوع ممتنع اولور وعقليه كوره چائز در زيرا دير لمر كه
وجوبا ايله ثابتدر والا ايجابي وجهتا ايله تصور در فائدة تا ثم تعدد يجا دكلدر زيرا اختيارك ذاته مرجحدر وبلكه
ظاهر در كه بيچ جوهة فيضا اختياريه نزوع ايتدكده رزوآنده اصلا طبيع بر فائده تعدد يجا اثبه يوقدر حمنا
آنندن بحث كسه كبي ايكي يولظام اولدن بشقه بر يه قرار ايله ذاهب اولور تقدم بعضدر تقدم ذاتي تقدم
طبيعي تقدم زماني تقدم شرفي تقدم رتبي تقدم ذاتي محتاج ايله متوقف بلمحتاج اوزرينه تقدم ديدكلرنك اصلولر
اوزرينه تقدم كبي تقدم طبيعي محتاج ايله غير متوقف بلمحتاج اوزرينه تقدم ديدكلرنك شرطي اوزرينه تقدم
كبي وتقدم زماني تقدم زمانده بولنمايان تقدم در مابك ابن اوزرينه تقدم كبي وتقدم شرفي شرفده تقدم مدرسه طالبيلك
جاهلر اوزرينه تقدم كبي وتقدم رتبي رتبده تقدم مدرس امامك جامعك اوزرينه تقدم كبي وبعضلر فاخيره ذهبوشه

بنيه حمر ايدر لمر وبعضلر متقدمه ده بوبخشه حمر ايدر لمر جائز ديديلر اشعريه قبيح مسائلدن اعلاميه صفتلرنك واجبانه بالذات
بر سبب كوسترمكسزين ماتريديه كوره بذاته وبصفة حقيقيه يعني خارجه بر يه صفات كبي بالفعل موجود در
والله تعالى الذي ذاته حقيقة قائم در والتوبه كوره نفس ايجاد در وصفة اعتباريه در يعني غير عندنه موجود در والله تعالى
واتيلا اعتبار قائم در بر سبده جامع ايله بر صفتلريدر كه ماتريديه كوره علملر غير يه صفتلر حقيقيا ذاتيدر لمر والتوبه كوره
علمه متعلق اولدقده ممتدر حنا ندر ديرلر سكر حمو عالمه علملر ايله علم بصفة زائدة علملر ايله قائم ندر ديرلر وبر سبده صفات تفصيه
اولان وجود ديركه ماتريديه كوره واجبانه وزرينه زائد صفات اعتباريه در والتوبه كوره واجبانه
جنيد ره بلكه ممكنانه بيله جنيد ره لر زيرا التوبه كوره وجود نفس اكن لفظيله مشتركدر وبر سبده صفات ذاتيه
لر در كه ماتريديه كوره ذاتيلك غيريدر ولكن ذاتندن اصلا منفك اولمز علم لر والتوبه كوره لاعين ولا غير در
تبقر وبر سبده افعال العباد در كه ماتريديه كوره متعلق بصفات العباد در تقصدا وكرما والتوبه كوره متعلق بصفاتي
العباد دكلدر وبر سبده احكام الله در كه ماتريديه كوره جمله سنه متعلقدر بعضي ازليدر كه ذاتمزده يا جود صفتي نمزده
حسنه وقبيحه اقتضاء ايدر بحيثيتله وارد در وعقلا دراكي اولمق نمزلغمزده بداهة يا كسبا كمن جمكسنده حكم
شرعدر عقل دكلدر عقلي نمك معتزلا اولديكي زعم ايدر لر والتوبه كوره جمله سنه شرعدر والتركي ذاتمزده يا جود صفتمزده
حسنه وبا قبحه اقتضا ايدر بحيثيتله دكلدر بلكه امر ايله حسن اولديكدر ونهي ايله قبيح اولديكدر وبر سبده اختيارا نمز جزئيلر در كه ماتريديه
كوره امور اعتبارية حقيقيه در ديمز لمر تعلق تنجيزي ناطلق مثلا سيول قوية وتوجه تامه ايله مريد وموجود ايدوكم
بنيده وكظ در اصول حلوي اولمق نمزلغمزده دكلدر وعباد ايچون انده متكلفدر والتوبه كوره امور موجوده
حقيقيه لر در ديمز لمر والله تعالى ندن انكره حالقيدر افعالك خالقدن اولديكي كبي فسحد رقاره والوان كبي غير قاره در اصول مشتركه
والتوبه كوره هر قسمدر ايچي غير قاره در وبر سبده ناطق جبله مكدر كه ماتريديه كوره حكمي سلمدر اكر كفر
سويليوب يا جحود كفر اعتقاد اندن ايسه واهل جنتدر واكفر اعتقاد ندن ايسه حقيقة كافردر واهل
جهنمدر والتوبه كوره ايكيسي حالده معذبدر واهل جنتدر وبر سبده حمده اعتقاد در كه ماتريديه كوره
عبد فاعل مختار اولديكي وخدنه حمد ضروري لجله تحقق يا لجله الله تعالى ديدكي فعلي حاصل اولديكي وخدنه والتوبه كوره
عبد فاعل مختار مجبور اولديكي وخدنه حمد اصلا استحقاق بولمقدر والله اعلم احكام الشرعيه على ثلثة اقسام
اوامر احكم ديا جود شرعه بوقوفه اولان حكم در اكر اعتقاد متعلق اولوب وانوار معقود بالذات انلرك اعتقاد
ايسه انلره احكام اعتقاديه واصليه وعقائد در الله موجوده واحد متصف بجميع الكمالات ومنزه عن جميع النقائص
كبيه واكر عمله متعلق اولوب وانوار معقود بالذات انلرك عمل اولديكي ايسه انلره احكام عمليه وفروعيه

دیرلر الصلوة واجبة والزكوة واجبة والحج واجبة وحکملردن مراد بونلرك ظاهرا نسبت تامه خبریه در ایمان
لغتده مطلق تصدیقدر یعنی نسبت تامه خبریه یی اذعان و قبول ایتمکدر و اسلام لغتده مطلق انقیاد
وتسلیمدر کرك ظاهرا اولسون کرك باطنا و شرعا ایکیسی [illegible] بر معنایه کلور و اول بر معناده اختلاف ایتدیلر
ماتریدیه کوره و اشعریه کوره و اکثر محققینه پیغمبرمزك حق تعالی عندندن کتوردیکی جمله احکامی قلب
ایله تصدیق قیلوب اذعان و قبول ایتمکدر دیرلر و جمهور ماتریدیه کوره و اشعریه کوره پیغمبرمزك حق تعالی عندندن
کتوردیکی جمله احکامی قلب ایله تصدیق و دل ایله اقرار ایتمکدر دیرلر و جمهور سلف و محدثینه کوره پیغمبرمزك
حق تعالی عندندن کتوردیکی جمله احکامی قلب ایله تصدیق و دل ایله اقرار و ارکان ایله عمل ایتمکدر دیرلر و معتزله
و خوارج داخی بویله در لکن فرق بودر که سلف و محدثینه کوره عمل جزء [illegible] کملدر [illegible]
کمالدر و عدمندن نقصان لازم کلور اصلا ایماننك زوالی لازم کلمز و خوارجه و معتزله یه کوره جزء [illegible]
مقومدر [illegible] معتزله یه کوره وجودندن ایمانك وجودی و عدمندن ایماننك بر جزئنك عدمی لازم کلور
و ایمان ایله کفر بیننده واسطه اولور و خوارجه کوره وجودندن ایمانك وجودی و عدمندن ایماننك عدمی
لازم کلور [illegible] فاسق کافر اولور دیرلر اکر دینلورسه ایمان [illegible] جواب بودر که [illegible]
قولنه کوره [illegible] و لکن [illegible] قوة و ضعف [illegible] اکسلور [illegible]
[illegible] اکسلور و اکر دینلورسه ایمان موجود میدر و معدوم میدر و واسطه میدر
جواب بودر که ایمان [illegible]
مراد اولنورسه واسطه در [illegible] کوره و معدومدر جمهوره کوره و موجوددر بعضه کوره و اکر دینلورسه که
ایمان مخلوق میدر و غیر مخلوق میدر جواب بودر که اکر ایمانه موجود دیرسك ایسه البته مخلوقدر [illegible]
دیرسك ایسه مخلوق دکلدر [illegible] دین لغتده جزا یا طاعتدر و ملت لغتده جماعت
یا کتابدر و شرع لغتده [illegible] بیان [illegible] و شریعت لغتده طریقه یا مورود الشاربه در و شرعا [illegible]
[illegible] جمهوره کوره بالذات بردر و بالاعتبار متغایردر جمله سیده پیغمبر [illegible] الله [illegible] عندندن کتوردیکی
جمله احکام شرعیه اصلیه و فرعیه در [illegible] مشهوردر وضع الهی سائق لاولی الالباب باختیارهم
المحمود الی الخیر بالذات [illegible] بعض محققین [illegible] احکام شرعیه اصلیه یه دین و ملت دیرلر
و احکام شرعیه یه شرع و شریعت دیرلر [illegible] کتاب العالم و المتعلم [illegible] الانبیاء [illegible] کانوا
علی دین [illegible] مختلفة [illegible] و الشریعت قد بدلت و غیرت [illegible] بوکا
دلیلدر و پیغمبرمزك دیننه دین اسلام دیرلر [illegible] اسلام معناسنه [illegible] اولور

اولور [illegible] محتاج [illegible] حال بقاسنده [illegible] مبقیه یه
محتاجدر زیرا انلرك عندنده [illegible] موجوده متجدده در و علته محتاجدر و ماتریدیه لرك عندنده عرض
حال حدوثنده علت محدثه یه محتاجدر و بقاسنده علت مبقیه یه محتاج دکلدر زیرا انلرك عندنده بقا صفتی
صفت اعتباریه دکلدر [illegible] مسئله [illegible]
اوچ معناسیله وار اولکی حسن صفت کمال و قبح صفت نقصاندر و ایکنجیسی حسن ملائمة الطبع و قبح منافرة الطبع در
اوچنجیسی حسن کون الشیء متعلق المدح عاجلا والثواب آجلا و قبح کون الشیء متعلق الذم عاجلا والعقاب
آجلا [illegible] کوره حسن و قبح اتفاقا عقلیاندر یعنی عقل ایله ادراك اولنورلر شرعه توقف اتمزلر
و اوچنجی معنایه کوره مختلف فیهادر [illegible] کوره جمله سی شرعیاندر یعنی شرعه توقف ایدرلر زیرا حجج
شرعیه ثابتاندر [illegible] حسن [illegible] قبح [illegible] اقتضا ایدیجی شی یوقدر [illegible] امر الشیء فحسن
و نهی الشیء فقبیح و ماتریدیه لرك [illegible] جمله عقلیاندر یعنی عقل ایله [illegible]
[illegible] بعضیسی شرعه توقف ایدر زیرا [illegible]
[illegible] ترتب ایدن ثواب و عقاب [illegible] حکم شرعی
موقوفاندر [illegible] حسن الشیء [illegible] و قبح الشیء [illegible] و معتزله یه
[illegible] حاکم [illegible] تحقیقی [illegible]
اربعه [illegible]
[illegible]
بالحکم [illegible] علیه السلام در
[illegible] احکام شرعیه [illegible]
و [illegible] موجود قائم [illegible] ماهیت [illegible] الخارج [illegible] موضوع در
[illegible]
[illegible] ماهیت [illegible] الخارج [illegible] موضوع [illegible]
[illegible] جسم طبیعی [illegible]
تدبیر و تصرف ایله تعلق ایدر ایسه نفس و [illegible] ایله تعلق ایدر ایسه عقول [illegible]
[illegible] عرض [illegible] اقتضا [illegible] الوان و کیفیات
[illegible] اقتضا [illegible] اقتضا

فيه بيان مقولات عشر

ایدر ایسه عرضی نسبی در و او ده بر بر ایله متی و وضع و ملك و اضافه و فعل و انفعالدر این حصول الجسم فی المکان
در سکنی کبی یا خود حصول تابعه [illegible] و متی حصول الجسم فی الزمان در یوم کبی یا خود حصول تابعه [illegible]
و وضع کون الجسم بحیث یحصل لاجزائه نسبة بعض اجزائه الی البعض و الی الامور الخارجة عنه در قیام و قعود
کبی یا خود [illegible] و اضافه النسبة المکررة در ابوة و بنوة کبی و یا خود الکا تابعه [illegible] و فعل
تأثیر و انفعال تأثیر در کسر و انکسار کبی یا خود انلره تابعه [illegible] و بو طقوز عرض ایله او بر جوهر حکما
مقولات عشره دیرلر و موجودات اقسام عالیه قلدیلر [illegible]

ممکن موجود متحیز بالذات قابل للتجزی در و خط جوهری و سطح جوهری دیدکلری [illegible] و بعض متکلمین کون
معتزله اختیار اتدیلر ممکن موجود متحیز بالذات قابل الابعاد الثلثة در و بونلر کون خط جوهری و سطح جوهری
نفی ایدرلر و [illegible] کوره شیء مرکب جزء الهیولی و الصورة الجسمیة در و انلر فیه کون شیء بسیط
و منقسم بالهیولی در و بو ذکر اولنان جسم طبیعی در و مقادیر ثلثه نك مجموعنه جسم تعلیمی دیرلر و جسم طبیعی
حلول ایتمشدر [illegible] حلول کبی [illegible] بش شیء اثبات ایدرلر هیولی و صورة
جسمیه و صورة نوعیه و صورة شخصیه جسم تعلیمی [illegible]
[illegible] هیولی [illegible] حلول ایتمشدر که [illegible] صورة نوعیه
در [illegible] حلول ایتمشدر که [illegible] صورة شخصیه در
و مجموع [illegible] جسم طبیعیه حلول ایتمشدر [illegible] جسم تعلیمی
درلر [illegible] بش شیء موجود در [illegible] انکر معانیه
[illegible] لولاه الامتنع [illegible] لولاه لما حصل
فی الجملة [illegible] و احتیاجه [illegible] مختار [illegible] توقف [illegible]
[illegible] شرط [illegible] توقف کبی [illegible] توقف کبی
دلیله توقف کبی [illegible] علته توقف کبی [illegible]
عادی اعتقاد [illegible] عادة الله [illegible]
اولمشلر که دلیله [illegible] خلق [illegible]
جائز [illegible] لزوم عقلی [illegible] موجودات خارجیه [illegible] لزوم
عقلی [illegible] فاعل مختار [illegible] کون [illegible]
قابلیته استعداد تام [illegible] فاعل موجب اولان الله [illegible] تحقیق [illegible] قیاس اولا

اولور عقلی فعال [illegible] جمهور [illegible] طریق الفیضان [illegible] و تخلف جائز [illegible]
[illegible] دلیلی [illegible] تمام [illegible] باعث فعال [illegible]
ایجاب [illegible] فیضان [illegible] تولید [illegible] فعل عبد [illegible] فعل مباشر [illegible]
بالواسطه صادر [illegible] دلیلی [illegible] تخلف جائز [illegible] فعل مباشر [illegible] تولید
عقلی موجب [illegible] المفتاح کبی و امام رازی [illegible] دلیله علمی نتیجه علم [illegible]
عقلا [illegible] تخلف دخی جائز [illegible] علم موجود فی الخارج و الله تعالی [illegible] فاعل مختار و جمله
شیء الله [illegible] ابتداء [illegible] متکلم [illegible] و امام رازی [illegible] صحیح [illegible]
اولمز [illegible] ظاهر اولور موجودات خارجیه بیننده [illegible] لزوم عقلی یوقدر زیرا
جمله سی ابتداء الله [illegible] و الله تعالی [illegible] فاعل مختار در و فاعل مختار [illegible] لزوم عقلی یوقدر
زیرا جمله [illegible] موقوفدر و لکن امور اعتباریه حقیقیه بیننده لزوم عقلی [illegible] وجود [illegible] لزوم
کبی و اربعه زوجیت [illegible] و ثلاثه فردیت [illegible] زیرا امور اعتباریه و لو حقیقیه اولسونلر خلق
و ایجاد تعلق [illegible] فاعل مختاره [illegible] لزوم عقلی [illegible] امور حقیقیه یه موجوده ده
اولور [illegible] امور اعتباریه حقیقیه [illegible] قلوب عباده [illegible]
کسب و اراده [illegible] و قدرت باری و تکوین باری [illegible] تعلق [illegible] خالق [illegible]
یا خود [illegible] کلام [illegible] حقیقت ظاهر و الله الموفق علم [illegible]
[illegible] مطلقا [illegible] علم [illegible]
کوره [illegible] مذهب الاکثر در که [illegible] ذات [illegible] تعلق [illegible] مختار [illegible]
[illegible] بین المعانی لا یحتمل النقیض [illegible] المذکور [illegible]
و [illegible] اعتباریه [illegible] التعلق [illegible] مختار [illegible]
[illegible] اعتقاد جازم [illegible] مطابق للواقع [illegible]
[illegible] ظن و وهم و شك و جهل مرکب و تقلید [illegible] علم دیرلر و حکمایه [illegible]
[illegible] مقولات کیف [illegible] انفعال [illegible] اضافه زیرا علم [illegible] الصورة الحاصلة من العقل دیدیلر
[illegible] قبول العقل للصورة [illegible] انفعال [illegible] اضافه
[illegible] بین العالم و المعلوم دیدیلر [illegible] اضافه [illegible]
علم [illegible] یا خود قبول [illegible] یا خود اضافه [illegible] مطابقه قطعیه [illegible] علم [illegible] عقله

عقلا وقيل صورة الشيء الحاصلة في العقل بيننده اختلاف ايلمشلر اكثرلر عندنده ذهنده ظلال صور الاشيانك اشباه وامثالي در ومحققلر
عندنده ذهنده ظلال صور الاشيانك حقايقلري وانفسلري در ولكن علم مقوله كيف ديمك صحيح ديدر
واكنجيه كوره صحيح ديكلدر زيرا اكنجيه كوره علم مقوله جوهر در اكر ذهنده كلان صورت جوهر ايسه اشيانك صورتي مقولات
خفيندن بريدر اكر اعراض ايسه صورت ايسه وقولا بيت جمله سنك جنساليه وجود ذهنيه ديمكله بيننده دور الا
مشكلدر كه حق جليه اعتبار اولنه كه حضور بونلر جمله سي معقولدر حكمانك بعضي سنك عندنده كليات وجزئيات
بجردتده ادراك ايدن نفس ناطقه در وجزئيات ماديه يي ادراك ايدن قوى جسمانيه در وبعض حكماء ديركه
كلسنه ادراك ايدن نفس ناطقه در بونك ميرابوالفتح محققلي مذهبيدر ديو حكمانك بعضيسنك عندنده
معلوماتك كلياتنك صورتي نفس ناطقه ده مرتسمدر ديدلر وبعضيسي كليات وجزئيات مجردلك نفس
ناطقه ده وجزئيات ماديه بعث لها الآن جسمانيه ده مرتسمدر ديدلر واكثرنه كه معقولات معرفه واكنجيه
مجتلبا باموهومه درلر حضور كرك صورت حاصله بالجمله مطابق اولمش اولور ايسه الاعلم حضوري ديرلر
نفسوزي وحضوري ده اولان تنبيه لر بيلمه زدن حاصل ولا الا حضوري كيبي بعض حكايه كوره بعض محققلر
اختيار ايتديلر بر شيئي بيلمك اجمالي اولدقده تام كنهي وحقيقتي بيلمك ايله اولور وبعضي كوله برشيئي بيلمك كليات
حمه ثلث بر ايله بيلمك اولور تعريف مشهور ديدكدر حقيقة اسمي لفظه تنبيه ديرلر زيرا اكر تعريف ايله برشيئك
كنهي ايله يا وجه ايله تصور قصد اولنور ايسه تعريف حقيقي ديرلر الانسان حيوان ناطق يا خود ماشي ضاحك
كبي واكر تعريف ايله برلفظك مفهومي كنهي ايله يا وجهي تفصيل قصد اولنور ايسه تعريف اسمي ديرلر الكلمة لفظ
وضع لمعنى يا خود مانتبع جزء من الكلام كبي واكر تعريف ايله برلفظك مدلولنه تعيين قصد اولنور ايسه تعريف
لفظي ديرلر الغضنفر اسد كبي واكر تعريف ايله ذهنده مقدما حاصل اولان صورتي احضار قصد
اولنور ايسه تعريف تنبيهي ديرلر الانسان ناطق كبي انسانه نطق ايله اولاد بلمه كوي وبعضي محققلر
تصديق قيلندي مطلوب تعريفدن اخراج ايدرلر وتنبيهي دخي ايكسنك برينه ادخال ايتمشلردر
واوجنده جمهور متأخرينه كوره مساوات ومتوقفدر اجلا اولمق معاني مستلزم اولمق شرطلر ولفظيده
مساوي واعم واخص ايله تعريف جائزدر توفيق لغة جعل السبب موافقا للمسبب در واصطلاحده متكلمين
عندنده مشهور ده اوج قول واردر اولكي خلق القدرة على الطاعة واكنجي خلق الطاعة ديرلر واوجنجي
الدعوة على الطاعة ديرلر وبعض عندنده توفيق لغة وعرفده تهيئة اسباب الخير وتنحية اسباب
الشر معناسنه ديشلردر بو بعضه كوره مطلقا توفيق جعل الله تعالى افعال عباده موافقا لما يحب ويرضاه
حد لغة المنع معناسنه كلور زيرا حاجبا مصدر ديا صفت مشبهه در اكر مصدر اولور ايسه اوج معنايه كلور

كلور بيت وحجب ليانة واكر صفت مشبهه اولور ايسه اوج معنايه كلور ثابت واجب لا يبقا واحكاميده
مشكلدر كه وحق الحكم المطابق للواقع وصدق ومحكمدر زيرا وفي نسبة تامة خبريه در هداية لغة ارشاد
ديمكدر واصطلاحده اهل سنت بيننده اوج معنايه كلور اولكي الدلالة على ما يوصل الى المطلوب در واكنجي
يا اكر دلالة بالطفدر واوجنجي خلق الاهتداء دريني ايمانه وطاعته خلق ايتمكدر واضلال هدايتك ضديدر
اوج معنايه كلور الله عظيم الشانه وغيره ايتم واوجنجي معنايه كوره الله تعالى يه مختصدر وعموم حقير بلك
نوتنه جسنده ماده معنى حقيقي واسناد على المجاز الى الرسل والشيطان ويدوكرا اوجنجي معنايه كوره دروغ
كوره مشهورده بر معنايه كلور و اولا بر معنى الدلالة الموصلة بالفعل الى المطلوب در واهل سنت بعضيلري
دامي بو بيله ديمشلردر وبعض محققلر دخي هداية اكنجي حقوله الدلالة بلا بلا يله يا الى ايله متعدية اولور
واولكنه كوره الدلالة الموصلة بالفعل الى المطلوب معناسنده در واكر حكماكه كوره الدلالة على ما يوصل
الى المطلوب معناسنده ديمشلردر وبعض محققلر دخي ديمشلردر حذف وايصال واردر وايكي حذف
بر سيتقور دير ديمشلردر و مير ابي الفتح هداية ايكي معناده وعلم عدم الاهلاك ده اشتراك لفظي ايله مشترك در
ديمشلردر ونحو اينده جميع مواضعده تجربه اختيار ايتمشلردر جملة خبرية احتمال ايكي معنا سي واردر اولكي
غير محصور ديمكدر واصطلاحده ديمكدر واكنجي خارج واقع معنى حق اصطلاحده ديمكلر ديس ايدي اولكنه كوره متكلمين
غير متناهيه اصطلاح جمله سي صادقه ديكلدر دير لر زيرا برهان تطبيقك دلالتي ايله ممتنعه در ولكن موجود
ايله معلوم وزنده ممتنعه دن مركب اولان جمله يي صادقه در معلوم ما شاء الله كبي قول مختار ده واكنجي
معنايه كوره مقدورات الله تعالى وجمله صادقه در زيرا كمال بلوغ تامل اولنه حيف ديكلدر برهان تطبيق
شول برهاندر كه آنده اعتبار اولنا ايكي جمله موجوده فرض كه بر سي جمله صغرى وبر سي جمله كبرى در
احادلري تطبيق اولنور عقلده وبعده جمله انك احادلري كبرى انك احادلري مقابله ده مساوي اولنور
ايسه ناقص زائده وجزئيك كلي ده مساوي لازم كلور باطلدر واكر مقابله ده مساوي اولميوب زائد كلان
احادلري زياده اولور ايسه ناقص متناهي اولمسي لازم كلور زيرا ناقص زائده متناهي اوزرينه قدر
متناهي ايسه زيادي اولور وبو ايسه باطلدر زيرا غير متناهي اولمسي لازم كلور اولمسي باطلدر تسلسل
وجود امور غير متناهيه و بطلاني شرطلر متكلمينه كوره الحق امور غير متناهيه نك موجوده اولماسي ديدر
ممكن بر برهان تطبيق جاري اوله و بطلاني افاده ايدر و انلر انجمونا امور عقليه اعتبار ايدده تسلسل جائز
كوردي لر مراتب اعداد و معلومات الله كبي وحكما كوره اوجدر ترتب وجود اجتماع حتى زعم ايتدلر كه
بو اوجي جمع اولور ايسه برهان تطبيق جاري اولور بطلانيني افاده ايدر وانلر انجمونا نفوس ناطقه مجرده ده تسلسلي

جائزکور دیلر ... [illegible] ... فلاکده دخی تسلسل جائزکور دیلر ... [illegible]

جائزکور دیکلر یعنی انلرده جائزکور دیلر موجود اولمز ... [illegible] ... دور حقیقتده توقف الشیء علی ما یتوقف علیه بمرتبه

او بمراتب در بر مرتبه توقف ایدرسه دور مصرح در مثلا الفک بایه و بانک الفه توقفی کبی و بر قاچ مرتبه توقف

ایدرسه دور مضمر در مثلا الفک بایه و بانک جیمه و جیمک داله و دالک ذایه و ذانک الفه توقفی کبی

و بعض کره بر شیئک تصوری اول شیئک تصورینه توقف ایدر ... [illegible] ... تصوره توقف ایدر ایسه مجاز دور

... [illegible] ... ابوه ایله بنوه کبی ... [illegible] ... دور تقدمی و بدیل علة الغائیه

و حادثة متغیر معناسنه در و اصطلاحده ... عندنده حرف علة دیدکلرنده ایکنجی معنادن ماخوذ در

حرف متغیره ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

ما يعني ان يوجه معنالرنده در [illegible] شامل دكلدر ذات لغتده و عرفده غالبا اوج معنايه كلور اولكي ذات
الشيء و حقيقة الشيء معنالرنده در و ايكنجي ذات الشيء نفس الشيء معنالرنده در يعني شيئك كندوسي معنالرنده در و اوجنجي
ذات الشيء صاحبة الشيء معنالرنده در صفة واحد لغتده و عرفده غالب اوج معنايه كلور اولكي صفة الشيء
معنى قائم الشيء معنالرنده در و ايكنجي حقيقة الشيء و صفة الشيء معنالرنده در يعني بر شيئه بر صفت ايله صفتلنمك معنالرنده در
و اوجنجي صفة الشيء تابع [illegible] الشيء معنالرنده در حقيقة الشيء و ماهية الشيء ما به هو هو در يعني
بر شيدر كه انجق انك سببيله شي شي اولور اندن غيره توقف اتمز و حقيقتده اختلاف اولنديكه جمهور متكلمينه
كوره حقيقت انجق بردر و خارجية در و جمهور حكمايه كوره حقيقت ايكيدر بري خارجية در و بري عقلية در
و حال اثبات ايدر متكلمينك بعضي حقيقة كوره ايكيدر بري خارجية و بري نفس الامرية در و حكمته توجه
[illegible] حقيقة خارجية [illegible] اختلاف اولنديكه جمهور متكلمينه كوره جواهر فردة متناهيه دن مركبدر
و بر برلرندن امتياز [illegible] اعراض [illegible] و معتزله [illegible] كوره جواهر فردة غير متناهيه دن مركبدر
و حكماء مشائينه كوره هيولى ايله صورت جسمية دن مركبدر و اشراقيه كوره [illegible] صورت جسمية دن [illegible]
و احد در و حكيم ذي مقراطيسه كوره اجسام صغار صلبة متناهية دن مركبدر حقيقة عقلية متعدد [illegible] كوره
جنس قريب ايله فصل قريبدن مركبدر و متأخرينه كوره [illegible]
مركب اولمسي جائزدر و حقيقة نفس الامرية [illegible] معلوم دكلدر والله اعلم ماهية مطلقة [illegible]
ماهية مطلقة و ماهية مخلوطة و ماهية مجردة زيرا اكر ماهية بر قيد ايله مقيد اولمز ايسه اكا ماهية مطلقة
و ماهية لا بشرط شيء دخي ديرلر و اكر بر قيد ايله مقيد اولور ايسه اكا ماهية مخلوطة و ماهية بشرط شيء
دخي ديرلر و اكر اصلا بر قيد ايله مقيد اولمز [illegible] اكا ماهية مجردة و ماهية بشرط لا شيء دخي ديرلر
و محققينه كوره بو [illegible] امور اعتبارية دندر اصلا بر نسنه خارجده وجودي يوقدر و حقده بودر
[illegible] دكلدر [illegible] خارجده افرادي ضمننده موجود ديرلر جمهور حكما و بعض متكلمينه كوره ماهية
مطلقة خارجده افرادي ضمننده موجوده در ماهية مجردة موجوده دكلدر بلكه فقط ذهننده موجوده در
و بعضه كوره ذهنده بيله موجوده دكلدر ماهية مجعولة مي در و دكلمي در ديو اختلاف اولنديكه جمهور
متكلمينه كوره البته مجعوله در زيرا ماهية انجق كوره خارجيه در و موجوده مخلوقه در و جعلدن مراد
ايجاد و خلق ديمكدر و بعض محققينه كوره ماهية خارجية مجعوله در ماهية نفس الامرية مجعوله دكلدر زيرا
امور اعتبارية [illegible] جعل [illegible] دكلدر و حكماء مشائينه كوره ماهية مطلقة
[illegible] دكلدر زيرا ماهية [illegible] در [illegible] وجود [illegible]

وجود [illegible] وجود وجوده [illegible] الخارجية در و مجعوله در و معتزله [illegible] بو [illegible]
كوره ماهية مطلقا مجعوله در زيرا [illegible] انجق ماهية [illegible] وجوده در دكلدر [illegible] اعتباري اولور مجعول
ماهية [illegible] اولمز [illegible] مجعول دكلدر [illegible] و لمده جعل محتاج دكلدر زيرا [illegible]
[illegible] اعتباري [illegible] الله تعالى [illegible] وحيا [illegible] الدين و خيالي [illegible]
تحقيقي [illegible] كلام ايكيدر نفسي قديم و لفظي حادث نفسي قديم معناي [illegible]
[illegible] الهيه [illegible] قائمدر و كلام لفظي حادث [illegible] متعلق در و الله تعالى متكلم [illegible] كلام نفسي
ترتيب و نظم [illegible] و حقده بودر و كلام لفظي [illegible] انبيا [illegible] انزال [illegible] الفاظ و [illegible]
[illegible] و معتزله عندنده كلام انجق لفظيدر و حادثدر و الله تعالى متكلم [illegible] كلام
لفظي [illegible] ايجاد [illegible] و حنابله عندنده كلام انجق لفظيدر و حادثدر [illegible] و عقلده
بو [illegible] و كراميه عندنده كلام انجق لفظيدر [illegible] و حادثدر زيرا [illegible]
[illegible] لفظي [illegible] و بعض [illegible] عندنده قرآنك لفظي حادث و معناسي قديمدر
[illegible] و دلول [illegible] كلام نفسي [illegible]
[illegible] والله عالم [illegible] كلي [illegible] الكثرين [illegible]
كلي منطقي [illegible] مفهوم [illegible] كلي طبيعي [illegible] مجموعه
مجموع اولور [illegible] كلي عقلي [illegible] جنس لفظنده [illegible] كلي [illegible]
على كثيرين [illegible] بالحقائق [illegible] جنس [illegible] جنس منطقي [illegible]
مثلا [illegible] حيوان [illegible] جنس طبيعي [illegible] مجموع [illegible] جنس
عقلي [illegible] واحد [illegible]
بودر [illegible] اطلاق اولنماز و كلي طبيعي جمهور حكمايه و بعض متكلمينه كوره صاحب المواقف
و صاحب [illegible] كوره خارجده افرادي ضمننده حقيقة موجوددر [illegible] افرادي موجود [illegible] محققينه كوره
[illegible] و سعد الدين [illegible] كليات [illegible] امور اعتبارية عقلية دندر خارجده دكلدر و حقده
بودر [illegible] دكلدر لفظ انسان مجاز [illegible] مفهوم لفظ انسان حقيقة كليدر و ما صدق [illegible] مفهوم
لفظ انسان نه مجاز و نه حقيقة كليدر و زيد [illegible] بوكا [illegible] ايله زيرا كليه [illegible] و تحقيقه كوره [illegible]
[illegible] و القرينة دخي مجاز [illegible] جزئي ديديلر و لكن ما صدق [illegible] اصلا [illegible] جزئي
ديديلر و مشهور بودر و لكن [illegible] مقام تحقيقده ديديكي كليدر [illegible] و جزئيه [illegible] حقيقي [illegible]
حلال

جوهر مفرد زیرا جزء متقوم طریق قبلیه ادراک کلیه و اشکال طریقیه ادراک جزئیه و معلوم مورد کلیه و جزئیه
دیگر بجاز و بدیهی و الحال موجود است خارج چیست نظر و جزء دیگر بنگر چه بینند جمله کلیه جزئیه در دو مشهور اند
موجود در ذهن مشکل کوید معلوم تحقق و الخارج در موهوم معلوم لم یتحقق فی الخارج و بوکا کوید بینند زید و اطلاق
بر قدر یه اعلمیه و حکایه کوید معلوم تحقق فی الخارج او فی الذهن و موهوم معلوم لم یتحقق فیهما و در و بوکا کوید
دو بینند بینند و اطلاق بر قدر یه اعلمیه و معلوم تحقیقیه کوید صور اشیاء بعینها تو تحقق مقدمات ابعد احیانا و ترتیب
و امام حرمین و محمد اختیار اثنین و سبهستر نیز شرح مواقف و وجود بحتند و اختیار اثنین و فاضل هر کوی و حرم
و محمد طریقه ثالثه اختیار اثنین و موجود معلوم تحقق فی الخارج یا خیار ذاته در و موهوم معلوم لم یتحقق
فی الخارج اصلا در و بوکا کوید واسطه ثابته در یا اعلمیه و الاعلمیه در معلوم تحقق فی الخارج بثبوت
الغیر یا توقف اتصاف او صفت بلوجود او الاعدومة و یا وجود خیر تعریف اتحاد او معنای مصدریه و وجود به
ارتباط جمله سه کلیه قبلیه در فلاسفه و انکه خلق ایجاد تعلق استمرار و موجوده فی نفس الامر فقط لا فی الخارج
فقط در و اگر معتزله بوکا ذاهب الیه او یا مشیر یه ارتباط ذاهب اختیار آن جزئیه کوی اثبات ابوب
و عباد ابی الهذیل کسب متعلقین قلبیه ذهنیه بوکا مبنی در زیرا در و زکه اگر اختیار آنه معدومه در دیسک جبر
محض لازم کلیه باطل و اگر موجوده در دیسک البته مخلوق او لو و اگر خالق الدیک در دیسک جبر خلط
لازم کلیه حقیقیه جبر محضه فرق بو قدر و اگر بعبد در دیسک قدر و اعتزال لازم کلیه باطل پس
ابعد بو و اطل دیر دیه لم که بواو یع محمد در کن بر یه لازم کلیه ۲ وجود ده اختلاف او لو یع حقیقیه کوی
وجود دی کهیله تقوم بدیهیه زیرا وجود کی کوی الشیء فی الاعیان در و بو معناه کسکه بداهه
معلوم میدر و محمد بو در و بعضه کوی نظر یه تعریفیه محتاجه در و بو بعضه متحمد در تعریفا و لمنوی شاذان
دکلیه در و یه وجود ده اختلاف او لمنوی شیخ اشعریه کوی که وجود و اجبکه و لکن موجودی حقیقیکه نیست
و حکایه کوی و اجبکه حقیقتنکه حقیقتنکه و لکنکه حقیقتنکه او زر یه زاید در و جمهور متکلمیه کوی که اکیسکه
حقیقتنکه بنکه او زر یه زاید در و حقده بود در زیرا وجود امر اعتباری فقط در و محققه کوی حال مشهور
و بعضه کوی موجود در و بعضه کوی معدوم در و جمله بصادر وجود یه لازمه بوکا حکایس ایله یه وجود
اختلاف او لمنوی شیخه کوی که وجود کثیر اکی بلفظ ایله مشترکدن یعنی بر لفظ در کمعانی کثیره بر او ضاع
متعدده ایله و ضع او لمشتر عین کبی جمهور متکلمیه کوی و حکمی یه کوی اشتراک معنوی ایله مشترکدن
یعنی معنائی بر مفهوم کلیه در انجاز یه معنای واحد ایله شامل مفهوم وجود اکبی و محمد بود در زیرا
وجود کی کون الشیء فی الاعیان او لو یه و جمله موجود اتدر معنائیه یو لو یع بدیهیه در متکلم تامل او لنمسه

انسه حقیقه و کلیه در انسانیت افراد نوع حقیقی تو یعنی حیوان ناطق در و زوکی حقیقتی و حصه یه حیوان ناطق
و حیوان ناطق مع التشخص فلان دیک فالسد در دلیله بو کلام زید یه شخص در حقیقی قلو یا هیئه در بو قلیه
منبع در و بو ایسه قول باطلدر بنکم محمد ده بیان او لنمق معنوی زید یا هیئه زیدکی غیر یدر زیرا معنوی زید انسان
زید در و ذهنه کلن صورة ذهنیه زید یه در و ماهیه زید ایسه بو دکلر و جوهر اول جمله معنوی زید یا هیئه
زید یه فرقا اعتبار و جوق جمله حیوان ناطق انسانیت ماهیه ظن ایدر و معنوی زید در بر اعتبار یا بلکه
منتقد در دیکی حقایق عقلیه یه کوی در زید انسانیتی و متن عالمه و فصلکی و متن حاقه عالیا یا دانی
متباینه تو یه سه و اردر زیرا انسانیت او زر یه امور عامه ایله ده حمل او لنور و امور حاصه ایله ده حمل
او لنور مثلا امور عامیه خلو او لمسان ناطق حاکی متقیب کبی سهل بو دن امور عامه نلن متقدمه ذاتیه
و جنس در اکی حیوان کبی و امور خاصه نلن متقدمه ذاتیه و مقصود بیر انسان ناطق کبی و متقدمه در اکی نوع
در انسان کبی امور عامیه نلن متوفر اکی نوع انسان دیگر حیوان نوعی دیگر امور خاصه نلن متوفر اکی نوع
و متن خاص در و اخاصکی و متقیب کبی و بو یله او لوقتی متقدم جنس یعنی متقدمه و بو لوقتی بلکه متوقف اتدن و او لمسه
متقدم یا خود متقدم در و اقع ایجون انسان ناطق انسانیتی تو یعنا حقیقتی در و او لا تحقیقا الله کلیه
بلور بو جمله اکی حقیقتی حقیقیه ظاهر و او لا حقیقتی خارجیه مکلمه جوهر یه حقیقیه کوی جواهر فرد و ماهیه ذاتیه
مرکبه در و نسانیه نه کوی بو یله ایله صور تو یعنی مرکبه در و اشراقیه کوی صور و اجرد در یا اکی صورة
جسمیه در و بو یله او لو دخی نسبه او لنور و ایله تقدم در دیکلر یعنی مقصود کی طریقی اعلام ایدر جمله
دیکلر در و موفق الشیخ الذی یعلم منه شیء اخر دیکلر و اصطلاحیه اصولیه کوی ایکی مذهب وار در مذهب
تحقیق و مشهور مشهور در مذهب تحقیق دوه او جهر سبو مقدمات متفرقه و مقدمات هر بینه در
کلی هیئه خارجیه در و او جنده تو یع مایلی التوصل بصحیح النظر فیه او نوع احوال الی مطلوب خبرت او الی العلم یه در
و مذهب مشهور بر دا انجق خود در و تو یع مایکون التوصل بصحیح النظر فیه نوع احوال الی مطلوب خبر او الی
العلم یه در و منطقیه کوی حدود مؤلفه نوع احوال یلزم عنه قول اخر در و الحاصل مقدمات عربیه در و هیئه
داخله و صغیر و کبر انتاج ایجون قیاس یعنی دلیل منطقی جب الصورة ایکیدر اقترانی و استثنائی زیرا نتیجه نلن
عینه یا خود نقیضی قیاسکن ایجنده بالفعل مذکور او لمزسه اقترانیدر و مذکور او لو رسه استثنائیدر و هر
بریسی اقسام یکی مقدمه دن مرکب او لور و اقترانیه او لکی مقدمه متوسطی و ایکیسی مقدمه کبری در او لو لکنه
متقدم و صغیری و ایکیسی رابعه دخی دیر قیاس اقترانیه حدود وسط یعنی ایکی مقدمه نلن بینده
مکرر ایدر بر جزء حذف او لمیوب مذکور او لو رسه شکل اول در و مکس او لور شکل رابع در و ایکیسنده

محمول اولور ایسه شکل ثانی دیرلر و اکر بریسنده موضوع و اولور ایسه شکل ثالث دیرلر و شکل اولك شرطی ایجاب الصغری
و کلیة الکبری در و مطالب اربعه نتیجه ویرر و شکل ثانینک شرطی اختلاف المقدمتین بالایجاب والسلب و کلیة
الکبری در و سالبتین نتیجه ویرر و شکل ثالثک شرطی ایجاب الصغری و کلیة احد المقدمتین در و جزئیتین نتیجه
ویرر و شکل رابعک شرطی ایجاب المقدمتین مع کلیة الصغری یاخود اختلاف المقدمتین مع کلیة احدیهما در
و جزئیتین نتیجه ویرر الا اقرب ثالثه کیبی حکمی در سالبه کلیه نتیجه ویرر و قیاس استثنائینک شرطی
متصله ایسه کلیه منفصله و عنادیه کلیه الا حملیه یاخود دو قضیه بر اولماق در استثنا ایله و حملیه اولور ایسه
مقدمینک عینی استثنا و تالینک عینی نتیجه ویرر و تالینک نقیضی استثنا مقدمینک نقیضی نتیجه ویرر
و اکر منفصله عنادیه حقیقیه اولور ایسه هر برینک عینی اخرینک نقیضنی و هر برینک نقیضی اخرینک
عینینی نتیجه ویرر و اکر مانعة الجمع اولور ایسه هر برینک عینی آخرینک نقیضنی نتیجه ویرر و اکر مانعة
الخلو اولور ایسه فقط هر برینک نقیضی آخرینک عینینی نتیجه ویرر و مثاللری اوزرینه تأمل ایله فایده اولور
قیاس مطلق اقترانی اولسون و استثنائی اولسون بحسب الماده بش دیر برهانی و جدلی و خطابی و شعری و مغالطه
زیرا اکر مقدمات یقینیه دن مرکب اولور ایسه برهان دیرلر و اکر مقدمات ظنیه دن یاخود مقبوله دن مرکب اولور ایسه خطابه دیرلر
و اکر مقدمات مشهوره دن یا مسلمه دن مرکب اولور ایسه جدل دیرلر و اکر مقدمات مخیله دن مرکب اولور ایسه شعر دیرلر و اکر
مقدمات کاذبه و همیه دن مرکب اولور ایسه یا صورته فاسد اولور ایسه مغالطه دیرلر مقدمات یقینیه بدیهیه
التسلیم مزور یا بدیهیه رو [illegible] مزور یا نظریه منتهیه اولان نظریاتدر اکر قضیه موضوعی عدمی یا محمولی
یا طرفینده عدم جزء اولور ایسه قضیه معدوله دیرلر و اوده یا معدولة الموضوع و معدولة المحمول و معدولة الطرفین در
و اکر جزء اولمز ایسه محصله دیرلر و اوده یا محصلة الموضوع محصلة المحمول محصلة الطرفین دیر و بعضیلر
موجبه محصله و سالبه بسیطه دیرلر زید لا حجر اوچ احتمال وار در موجبه معدولة المحمول و موجبه سالبة المحمول
و سالبه در زیرا اکر لا کلمه سی حجر جزء قلوب زید لا حجر دیرلر ایسه موجبه معدولة المحمول در و اکر لا ایله
حجر اولا اسلب ایدوب ثانیا سلبی زیده اثبات ایدوب زید حجر دکلدر دیرلر ایسه موجبه سالبة
المحمول در و اکر لا ایله حجری زیده سلب ایدوب زید حجر دکلدر دینلور ایسه سالبه در و بو اوچ فرق بودر که موجبه
معدولة المحمول یا سالبة المحمول وجود موضوع اقتضا ایدرلر و سالبه وجود موضوع اقتضا ایتمز مثلا شریک
الباری لا بصیر دیدکده سالبه اعتبار ایده زیرا موجبه معدولة المحمول و موجبه سالبة المحمول اعتبار اولنمز
موضوع ذکرده مراد مثلا جلال کوره محصوره ده و کلاده و طبیعیه ده وصف موضوع در لکن محصوره ده
و مهمله ده حکم وصف موضوع ذات موضوعه متوجه اولنور و طبیعیه ده حکم انجق وصف موضوعه در

اوزرینه اولنور و بعضیلر مختصر منتهی حاشیه سنده تحقیقنه کوره محصوره ده و مهمله ده اولا و بالذات
ذات موضوعیت اوزرینه اولنور و حقیقت بودر زیرا عقد وضع مجرد اعتبار در و شکل بارده در ذات ایله
موضوعیت وصف موضوعیت ایله اتصافی امکان عام آبیه کوره بالامکان در و شیخ ابو علی ابن سینا یه کوره بالفعل
و حقیقت بودر زیرا عقل بو ملکه و و فرده موافقدر و ذات موضوعک وصف محمول ایله اتصافی منعقد قضیه
کوره موجبه ده و جوبیا امکان و یا امتناع ایله در و سالبه ده بولا و حکمک برینی سلب ایله در و متأخرینه
کوره موجبه ده و سالبه ده کیفیات سته نك بر ایله در و بعض موجهاتده اولان کیفیات نوعی بر ایله در اجزا
قضیه متقدمینه کوره اوچدر مثلا موضوع و محمول و نسبت تامه خبریه در و موضوعدن و محمولدن مراد
ذات موضوعدر و وصف محمولدر مثلا جلاله و سلیم سراینه کوره طبیعیه تلمذ علوا التدبیر موضوعدن مراد
ذات موضوع و محمولدن مراد ذات محمولدر و نسبت تامه خبریه دن مراد موجبه ده وقوع و سالبه ده لا وقوعدر
محمولیت [illegible] اولوب و متأخرینه کوره درتدر مثلا موضوع محمول نسبت تامه بین بین و تقیید تبع
و نسبت تامه خبریه [illegible] و نسبت بین بینیه تقیید بیته مثلا محمولک موضوع ایله بالقوه اتحادیدر موجبه ده
و سالبه در و نسبت تامه خبریه دن موجبه ده وقوع و سالبه ده لا وقوع در لکن وقوعدن مراد محمولک
موضوع ایله اتحادیدر و اتحاد مطابقیدر و لا وقوعدن مراد عدم مطابقیدر و نسبت بین بینیه
تقییدیه حقانی بیدر حمل اوچدر حمل مواطاة حمل اشتقاق و حمل ذو در زیرا محمول موضوعیله اولوب
حمل ایله ایجاب اولنور ایسه زید جسم کیبی حمل مواطاة دیرلر و اکر مشتق منسهیک معناسی مشتق و اطلاقیله
موضوعدن ربط و نسبت اولنور ایسه زید قائمده قیلمی زیده ربط و نسبت کیبی حمل اشتقاق دیرلر و اکر
ذو لفظی مضاف الیه سنی ذو واسطه سیله موضوعدن ربط و نسبت اولنور ایسه زید ذو علم ده علمی زیده ربط و نسبت
کیبی حمل ذو دیرلر و حمل اولنکده حقیقتده ربط ایلدر و متبادر دیرلر و انکا حکم کنوره اولان خلافه در و اولنکده
موجبه ده حملک ایکی شرطی وار در بریسی صحتیک که ماصدقده اتحاد دیر و بریسیده افاده سیدر که مفهومده
تغایر در و ماصدقدن مراد محمولک موضوع ایله اتحادیدر بو اولنور تقدیر جه خارجده سبقت تصور و تصدیقده
اوچ مذهب وار در متقدمین مذهبی و متأخرین مذهبی و امام رازی مذهبی و اوچنه کوره ده تصور
ادراک غیر التصدیق در لکن تصدیقده اختلاف ایتدیلر متقدمینه کوره نسبت تامه خبریه یه اذعاندر و حکم
تماما نیدر جزء او متأخرینه کوره مجموع تصورات اربعه در بشرط الحکم و امام رازی یه کوره تصدیق مجموعک تصوراته
منضم حکمدر و حکمده لغتده و عرفده ادراک الواقع در قسمی النسبة الخبریة بتکلم الخبر و اصطلاحده متقدمینه
کوره نسبة تامه خبریه یه اذعاندر که تصدیقک عینیدر و متأخرینه کوره و امام رازی یه کوره موجبه ده

ایقاع ویا سالبه ده انتزاع در و نسبت اوزره آخر ایجاباً و سلباً دیو دخی تعریف ایتدیلر و فنلریه گوله جانبنه بالکتاب
والسنة در و بعض اثنا ده یه گوره خطاب الله تعالی المتعلق بافعال المکلفین بالاقتضاء والتخییر او الوضع در
و وجوداً گه نسبت تامه خبریه معناسنده کلور و ماهیة الامر المترتب علی الشیء معناسنده کلور پس ایدیه حکمك
بیری مناسبی اولور ☼ فکر و نظر لغتده مطلقاً تأمل و تدبیر اتمکه دیرلر و اصطلاح علماده مشهور اولان معنی
گوره فکر و نظر مجموع الحرکتین در مطلوب مشعور بیه ده مبادی مناسبه یه و اندن ینه مشعور به یه و مبانی
گوره ایکسنده حرکت ثانیه یه لازم اولان ترتیب در و بعضی گره بعض محققین فرقا ایتدیلر مجموعینه گوله
فکر مجموع الحرکتین و نظر حرکتینك ضمننده واقع اولان معقولاتی ملاحظه در و بعضه گوره فکر و نظر ایکیسیده
ترتیب امور معلومة للتادی الی المجهول در و مشهور اولان ده بو در و بعضیلر بو تعریفی تعریف بالعلة ایله نقض
ایتدیلر و بعضیلر تکلف ایله صحیح ایلمش لکن بو ترکیب مقدار در ☼ تعدد قضیه حملیه اولان حکم اعتباریله
ایکیدر بریسی حقیقیه قضیه در و بریسی صوریه قضیه در زیرا اگر قضیه ده محمول موضوعه حمل اولنوب
مراد محمولك موضوعه ثبوتنی بیان ایسه حقیقیه قضیه در زید قائم گبی و اگر محمول موضوعه حمل اولنوب مراد
موضوعی عنوان محمول ایله تصور ایسه صوریه قضیه در الانسان حیوان ناطق گبی و تعدد معرف ایله نوع
بیننده و مختار ده قسم ایلمق بیننده علاوه ایسه حمل تصوری در و قضیه ده صوریه قضیه دیر الا
حکم ثبوتی بیان قصد اولنمز تنبیه ☼ تعدد قضیه و اراده حکم اعتباریله اوچدر حملیه شرطیه متصله شرطیه
منفصله زیرا اگر قضیه ده برشینك برشیه ثبوتیله یا عدم ثبوتیله حکم اولنور ایسه حملیه درلر ثبوتیله اولنور موجبه
عدم ثبوتیله اولنور ایسه سالبه دیرلر و اگر قضیه ده بر نسبتك بر نسبته اتصالیله یا عدم اتصالیله حکم اولنور ایسه
شرطیه متصله در اتصالیله اولنور ایسه موجبه و عدم اتصالیله اولنور ایسه سالبه دیرلر و اگر قضیه ده بر نسبتك
بر نسبته انفصالیله یا عدم انفصالیله حکم اولنور ایسه شرطیه منفصله در انفصال ایله اولنور ایسه موجبه
و عدم انفصال ایله اولنور ایسه سالبه و مثاللری ظاهر در ☼ حملیه ده موضوع موضوع اعتباریله درتدر
و شرطیه ده مقدمك زمانه اعتباری ایله درتدر شخصیه محصوره و مهمله و طبیعیه زیرا حملیه نك موضوعی
شخص معین اولور ایسه و شرطیه نك مقدمی زمان معینده اولور ایسه شخصیه دیرلر زید کاتب و ان جئتنی
الآن اکرمتك گبی و اگر موضوعی کلی اولوب و حکم افرادینك اوزرینه اولنسه افرادك جمیعنی یا بعضنی
بیان اولنسه محصوره دیرلر کل انسان حیوان گبی و کلما کانت الشمس طالعة فالنهار موجود گبی و اگر عدد افراد بیان اولنمز ایسه
مهمله درلر الانسان لفی خسر گبی و اذا اکرمتنی اکرمتك گبی و اگر حکم مفهوم اوزرینه اولنسه و عدد وجوده زمان
ذکر اولنمز طبیعیه درلر الانسان نوع الانسان جنس الیه اکرمتنی اکرمتك گبی ☼ حملیه ده موضوعك افرادی وجوداً

او وجود حقیقیه و خارجیه و ذهنیه در زیرا اگر حکم خارجده گی افراد مقدرینك اولور ایسه حقیقیه درلر فعاً
ظاهر گبی و اگر حکم خارجده گی افراد خارجیه نك اوزرینه اولور ایسه خارجیه درلر کل انسان حیوان
گبی و اگر ذهنده گی افراد ذهنیه نك اوزرینه و اعتباریه نك اوزرینه اولور ایسه ذهنیه درلر کل اجتماع نقیضین
ممتنع گبی ☼ متصله ده نسبت اتصالیه اعتباریله ایکیدر لزومیه اتفاقیه در زیرا اگر تالی مقدمه لازم
اولور ایسه لزومیه در و لازم اولمز ایسه اتفاقیه در و مشهور اولان لزومیه ده مقدم تالیه علت یا تالی
مقدمه علت یا ایکیسیده علت واحده نك معلوللری یا مابینلرنده تضایف اولمالیدر و علتدن مراد علت
عقلیه مستلزمه در علت تامه یا خود فاعلیه دیمك دکلدر ☼ غلات مبتدعه دورتدر اتحادیه حلولیه
انتقالیه ظهوریه اتحادیه زعم ایدرلر که هر شی حق و در حلولیه زعم ایدرلر که عارف بالله وجوده
و غایت اتحاد ایله واردقده حق آنك ایچنه حلول ایدر و انتقالیه زعم ایدرلر عارف بالله کمال وجوده
و غایت اتحادیه واردقده حق آکا انتقال ایدر و اداول و ظهوریه زعم ایدرلر که عارف بالله
کمال وجوده و غایت اتحاد ایه واردقده حق آنك صورتنده ظاهر اولور ☼ الله تعالی بر شیئه حلول اولون
بر سبب زیرا الله تعالی بر شیئه حلول اتسه جسم جسمانی اولمق لازم کلور و بر حالدن بر حاله تغیر ایتمك
لازم کلور حادث اولمق واجب الوجود اولمق لازم کلور لازم باطل و ملزومده باطل ثابت اولدی حلولدن
منزه در تعالی و شبهه حلولیه من الصوفیه و الزنادقه بونلر بالجمله حلوله ذاهبلر در [illegible] صوفیه
ابو یزید بسطامی نك [illegible] و حلاج منصورك انا الحق کلامی فنا فی الفناء مقامنده در بالله تعالی انلرك
اوزرینه اجرا ایلدی یاخود بونلر حلولیه اولمق لازم کلمز ☼ و دخی معلوم اوله که حقیقت ایکیدر بریسی
حقیقت لغویه و بریسی حقیقت عقلیه در و مجاز ده ایکیدر بریسی مجاز لغوی و بریسی مجاز عقلی در
و کتابیده اوچ مذهب وار در محققین و خطیب و سکاکی مذهبی پس ایدی حقیقت لغویه کلمه مستعملة
فیما وضعت له در و وضعده دورتدر لغوی عرفی اصطلاحی شرعی و حقیقت عقلیه نسبة الفعل او معناه
الی ما هو له عند المتکلم فی الظاهر در و اقسامی دورتدر اوله کلی اعتقده و متکلم عندنده ما هو له در
نحو المؤمن انبت الله البقل دیه سنده در و ایکنجی واقعه ما هو له در و متکلم عندنده ما هو له دکلدر
حقیقت بلکه ظاهر در جاهل احفا ایدن معتزله نك خلق الله الافعال دیه سنده در و اوچنجی و دکنجی
عکسیدر مثالی دهر نك انبت الربیع البقل دیه سنده در و دردنجی ایکسیده ما هو له دکلدر بلکه ظاهر آدر
مثالی کاذبك جائنی زید دیه سنده در و مجاز لغوی کلمه مستعمله فی غیر ما وضعت له العلاقة بینهما و قرینة مانعة
عما وضعت له و داع الیه مثالی رایت اسداً فی الحمام ده اسد لفظیده و مجاز ده دائما اوچ شیئه لازمدر علاقه

220

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلم ان الفقهاء على سبع طبقات الاولى طبقة المجتهدين في الشرع كالائمة الاربعة ومن سلك مسلكهم في
تأسيس قواعد الاصول واستنباط احكام الفروع عن الادلة الاربعة الكتاب والسنة والاجماع والقياس
على حسب تلك القواعد من غير تقليد لاحد في الفروع والاصول والثانية طبقة المجتهدين
في المذهب كابي يوسف ومحمد وسائر اصحاب ابي حنيفة رحمهم الله القادرين على استخراج الاحكام عن الادلة
المذكورة على مقتضى القواعد التي قررها استاذهم ابو حنيفة فانهم وان خالفوه في بعض احكام الفروع لكنهم
يقلدونه في قواعد الاصول وبه يمتازون عن المعارضين في المذهب ويفارقونهم كالشافعي ونظائره
المخالفين لابي حنيفة رحمه الله في الاحكام غير مقلدين له في الاصول والثالثة طبقة المجتهدين في المسائل التي لا رواية
فيها عن صاحب المذهب كالخصاف وابي جعفر الطحاوي وابي الحسن الكرخي وشمس الائمة الحلواني وشمس الائمة
السرخسي وفخر الاسلام وقاضيخان وامثالهم فانهم لا يقدرون على المخالفة للشيخ لا في الاصول ولا في الفروع
لكنهم يستنبطون الاحكام في المسائل التي لا نص فيها عنه على حسب اصول قررها ومقتضى قواعد بسطها والرابعة طبقة
اصحاب التخريج من المقلدين كالرازي واضرابه فانهم لا يقدرون على الاجتهاد اصلا لكنهم لاحاطتهم بالاصول
وضبطهم للمآخذ يقدرون على تفصيل قول مجمل ذي وجهين وحكم محتمل لامرين منقول عن صاحب المذهب
او عن واحد من اصحابه المجتهدين برأيهم ونظرهم في الاصول والمقايسة على امثاله ونظائره من الفروع
وما وقع في بعض المواضع من الهداية من قوله كذا في تخريج الرازي وتخريج الكرخي من هذا القبيل والخامسة
طبقة اصحاب الترجيح من المقلدين كابي الحسن القدوري وصاحب الهداية وامثالهما وشأنهم تفضيل بعض
الروايات على بعض آخر بقولهم هذا اولى وهذا اصح وهذا اوضح رواية وهذا اوفق للقياس وهذا
للناس والسادسة طبقة المقلدين القادرين على التمييز بين الاقوى والقوي والضعيف وظاهر المذهب
والروايات النادرة كاصحاب المتون المعتبرة من المتأخرين كصاحب المختار وصاحب الكنز وصاحب الوقاية
وصاحب المجمع وشأنهم ان لا ينقلوا في كتبهم الاقوال المردودة والروايات الضعيفة والسابعة طبقة المقلدين الذين
لا يقدرون على ما ذكر ولا يفرقون بين الغث والسمين ولا يميزون الشمال عن اليمين بل يجمعون ما يجدون وهم
كحاطب الليل فالويل لهم ولمن قلدهم كل الويل تمت الرسالة لابن كمال باشا زاده

سنة ١٢٤٣

221

علاقه قرینه مانعه دانسه ومجاز لغوی بره استعاره مصرحه در اگر علاقه مشابهت بولنورسه اولدیغی کبی
وبوکا کونه استعاره مصرحه کسم المشبه به المستعمل فی المشبه در وجوه ذکر ده استعاره مصرحه استعمال اسم المشبه به
فی المشبه معناسنده کلور وبوکا کونه استعاره مصرحه ده [illegible] بولنظه استعار مستعار مستعار منه
مستعار له مثلا اخذ اسد دیوب ذکر اسد ویه رجل شجاع مراد اولنه استعاره در واسد لفظی مستعار در وانسان
مستعار منه در ورجل شجاع مستعار له در وبوکا کونه استعاره مصرحه مشهور ده اسکی اقسام وارد را صلیه در
اگر مستعار اسم جامد اولورسه اسد لفظی کبی وتبعیه در اگر مستعار مشتق یا حرف اولورسه مثال [illegible]
فی الحمام کبی وحرف مثال [illegible] فی المنطق کبی وتحقیقیه در اگر مستعار له حسا یا عقلا تحقق اولورسه
حسا حقیقة مثال اسد کبی در وعقلا تحققه مثال اهدنا الصراط المستقیم کبی در وتخییلیه در [illegible]
اگر مستعار له متخیل اولورسه مثال انشبت المنیة [illegible] اظفارها کبی در وترشیحیه در اگر استعاره [illegible]
ملائمینه مقترنه اولورسه مثال رأیت اسدا فی الحمام له لبد اظفاره لم تقلم کبی در وتجریدیه در اگر مستعار له
قرینه دن غیری ملائمینه مقترن اولورسه مثال رأیت اسدا فی الحمام السلاح کبی در ومطلقه در
اگر ایکسندن بریسنه مقترن اولمازسه مثال رأیت اسدا فی الحمام کبی در وتمثیلیه در اگر مستعار منه ومستعار له
ووجه الشبه مجموع منتزع هیئت اولورسه مثال انی اراک تقدم رجلا وتؤخر اخری کبی در وجمیع [illegible]
امثالی بو قدر در بحث ثالث اعلم ان اسماء الاشارة انما وضعت لان یشار بها الی محسوسات بعد
فلو اشیر بها الی غیرها [illegible] معرفة المؤلف بالرسالة والکتاب فیقول المراد بها
اما النقوش المخصوصة او الالفاظ المخصوصة او المعانی المخصوصة او المرکب من الاثنین
او المرکب من الثلاثة فالمجموع سبعة هذا هو المشهور ولو اعتبرت ادراکات المعانی والملکة الحاصلة
من تکرار الادراکات لکانت الاحتمالات احدا وثلاثین [illegible] احادیة وعشرة ثنائیة وعشرة ثلاثیة وخمسة
رباعیة وواحدة خماسیة والمختار عند الشریف العلامة کون الکتاب عبارة عن الالفاظ المعینة من الرسالة
اگر بیلنه وصورت اسم الاشارات لفظ معنی حکم نقش ادراک ملکه الاشارة
الی الثنائیات لع لن لم لد لم ع ن ع د ع م ن د ن م د م الاشارة الی الثلاثیات
لع ن لع د لع م ع ن م ع ن د ع د م م د ن م د ع م د ل د ن ل د ل الاشارة الی الرباعیات
لع ن د لع ن م م د ع ل م ن د ل م ن ع ل خماسیات لع ن د م فذلک احد وثلاثون